

Název	Logopedická pomůcka-Artikulační cvičení	
Anotace	Logopedická pomůcka je určena pro dechová cvičení, gymnastiku mluvidel a podpoře řečové aktivity.	
Autor	Dana Benešová	
Jazyk	čeština	
VVC	Žáci podle obrázků provádí dechová cvičení a gymnastiku mluvidel.	
Klíčová slova	Dechová cvičení, gymnastika mluvidel	
Druh učebního materiálu	Logopedická pomůcka	
Cílová skupina	Typ a stupeň vzdělání	Základní vzdělávání- první stupeň
	Věková skupina	6-10 let
Zařazení do výuky- využití ⁶	Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
	Tématický okruh	Rozvoj řečových dovedností
	Předmět	Logopedická intervence
	Integrace mezi předměty	KD,ČJ

ARTIKULAČNÍ CVIČENÍ

Metodické pokyny pro práci se žáky

- Učitel ukazuje dítěti jednotlivé obrázky a sám ukazuje před zrcadlem, jak má dítě provádět jednotlivá dechová a artikulační cvičení.
- Obrázky se mohou také využít k rozvoji slovní zásoby.

Učitel může využít danou pomůcku v jakémkoliv vhodném předmětu. Zde je uveden jen možný postup práce se žáky.

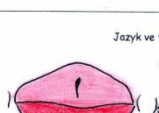
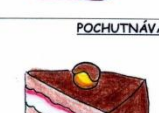
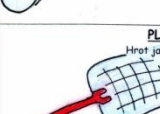
Fotografie - archiv autora.

ARTIKULAČNÍ CVIČENÍ

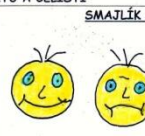
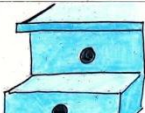
DECHOVÁ CVIČENÍ S FONACÍ

 VELKÝ TRAKTOR NÁDECH A VYSLOVUJEME T T T T T Hrot jazyka ťuká za horními řezáky, široce otevřená ústa, brada se nehýbe.	 MALÝ TRAKTOR NÁDECH A VYSLOVUJEME SLABĚ D D D D D Hrot jazyka ťuká za horními řezáky, otevřená ústa, brada se nehýbe.
 VELKÝ A MALÝ TRAKTOR NÁDECH A VYSLOVUJEME Tt, Tt, Tt, Tt, Tt Hlásku D vyslovujeme slabě, přízvuk je na hlásku T, nezapomínáme na otevřená ústa.	 PŘES DRNY JEDE VELKÝ A MALÝ TRAKTOR NÁDECH A VYSLOVUJEME Tt, Tt, Tt, Tt, Tt Pokud se ústa zavírají, vložíme dřívko od nanuku nebo ukazováček mezi stoličky.
 PRASKLÝ BALÓN NÁDECH A VYSLOVUJEME PRODLOUŽENÉ SSSSSSSSSSSS Ústa jsou pootevřená, do úsměvu, jazyk za spodními řezáky.	 HAD NÁDECH A SLABĚ VYSLOVUJEME PRODLOUŽENÉ SSSSSSSS Ústa jsou do úsměvu, řezáky na sobě, jazyk je schovaný za spodními řezáky.
 MOUCHA NÁDECH A VYSLOVUJEME SLABĚ PRODLOUŽENÉ ZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZ Ústa jsou do úsměvu, řezáky na sobě, jazyk je schovaný za spodními řezáky.	 CVŘEČEK NÁDECH A SLABĚ VYSLOVUJEME C C C C C C C C C C Ústa jsou do úsměvu, řezáky na sobě, jazyk je schovaný za spodními řezáky.
 VLAK NÁDECH A VYSLOVUJEME SLABĚ Š Š Š Š Š Š Š Ústa jsou napůlněná, řezáky mírně od sebe, hrot jazyka směřuje k horním řezákům. Pokud je zvuk nečistý, vyslovujeme slabě prodloužené T...	 VOLÁME NA KOČKU NÁDECH A VYSLOVUJEME SLABĚ Č Č Č Č Č Č Č Ústa jsou napůlněná, řezáky mírně od sebe, hrot jazyka směřuje k horním řezákům. Pokud se nedáří, vyslovujeme slabě T T T T T
 ČMELÁK NÁDECH A VYSLOVUJEME SLABĚ PRODLOUŽENÉ RRRRRRRRRR Ústa jsou napůlněná, řezáky mírně od sebe, hrot jazyka směřuje k horním řezákům.	 ZPÍVÁME NA ZNÁMÉ MELODIE NÁDECH A ZPÍVÁME SLABIKOU LA, LE, LI, LO, LU na melodii známých písní (Škálal pes...) hrot jazyka jemně ťuká za horními řezáky, brada se nehýbe, ústa jsou dostatečně otevřená.

PROCVIČOVÁNÍ MOTORIKY JAZYKA

 OLIZUJEME SE JAKO KOČKA Krouživé pohyby jazyka na jednu a druhou stranu. Jazyk se lehce dotýká rtů.	 HOUPEME BROUČKA Při dostatečně otevřených ústech vyplázneme jazyk tak, aby se vytvořil hrot. Jazyk se poté plynulě pohybuje nahoru a dolů, brada se nehýbe, cvičí jen jazyk.
 JEŠTĚRKA Jazykem pohybujeme z jednoho koutku do druhého, neolizujeme rty.	 LÍŽEME ZMRZLINU Vyplázneme jazyk a lžičkou zmrzlinu tak, že se vždy hrotem jazyka dotkneme střední části horního rtu, brada je v klidu, cvičí jen jazyk, ústa jsou dostatečně otevřená.
 DATĚL Ťukáme hrotem jazyka za horními řezáky, při dostatečně otevřených ústech (pokud se ústa zavírají, pomůžeme si dřívkem od nanuku, špachtlí nebo prstem).	 BROUSÍME TUŽKU Otevřeme ústa a brousíme hrot jazyka za spodními řezáky. Potom položíme jazyk za dolní řezáky a necháme v klidu.
 ČISTÍME SI ZUBY Otevřeme ústa a jazykem přejíždíme postupně po horních a dolních zubech.	 VELKÝ RET Jazyk ve tvaru plochy (plochý hrot) přitiskneme středně k hornímu a spodnímu rtu.
 RULIČKA Pokusíme se stočit jazyk do tvaru ruličky, pokud se nedáří, vyplázneme jazyk a nasajeme vzduch do sebe - jako vysavač.	 POCHUTNÁVÁME SI NA DORTU Ústa jsou otevřená, hrot jazyka položený za spodními řezáky, hřbet jazyka se zvedá směrem dopředu a nahoru k tvrdému patru - mlaskáme.
 PLÁCAČKA NA MOUCHY Hrot jazyka dělá opakovaný, plynulý, rychlý pohyb nahoru a dolů v prostoru mezi zuby, ústa jsou otevřená, brada se nehýbe.	 LEPIDLO Jazyk zvedneme za horní řezáky a vydržíme několik sekund v této pozici (ústa jsou po celou dobu otevřená). Za horními řezáky můžeme jazykem přidržet např. kousek jedlého papíru.

PROCVIČOVÁNÍ RTŮ A ČELISTI

 POSÍLÁME PUSU Sevírné rty vypulíme dopředu a prudce ve střední části oddělíme. Uslýšíme mlasknutí!	 SMÁJLÍK SE STŘÍDÁVĚ SMĚJE A MRAČÍ Střídavě a plynule se usmíváme a špulíme rty. Po celou dobu jsou rty semknuty.
 PÍŠTÁLKA Napůlníme rty a vydechujeme vzduch - pískáme.	 KAPŘÍK Lehce vypulené rty vydechovaným vzduchem lehce rozevíráme, přitom slyšíme slabý zvuk.
 LEV Široce otevřeme ústa tak, že spadní ret nelze chytit do prstů.	 KŘEČEK Zavřeme ústa, nafoukneme tváře a střídavě přeléváme vzduch z jedné tváře do druhé, vzduch poté vydechujeme ústy. Vzduch nesmí pronikat do nosu!
 ZUBATÉ SLUNÍČKO SE SMĚJE A MRAČÍ Usměv střídáme se špulením úst. Řezáky jsou odhaleny, při úsměvu na sobě, při špulení mírně od sebe, kontrolujeme v zrcadle.	 FOUKÁME JAKO VĚTRÍK Ústa jsou mírně napůlněná a pootevřená, spodní řezáky přiložíme jemně k hornímu rtu a dlouze vydechujeme. Můžeme i s hlasitým Fffffff.
 MYŠKA V PYTLÍ Zavřeme ústa, rty semkneme a střídavě se dotýkáme hrotem jazyka pravé a levé tváře.	 OPIČKA Při zavřených ústech vsuneme hrot jazyka mezi dolní ret a zuby.
 PTÁČEK Vypulené rty ve střední části rozevíráme a svíráme.	 ZÁSUVKA Dolní čelist lehce vsune vpřed a opět zatlačíme zpět, ústa jsou pootevřená.